

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Живлення тварин

Вивчення дисципліни «**Живлення тварин**» у ході навчального процесу аспірантської підготовки дозволить здобувачам наукового ступеня ознайомитись з особливостям живлення та годівлі сільськогосподарських тварин. Існуючими та перспективними технологіями підготовки кормів до згодовування. У майбутньому самостійно активно займатись розробкою сучасних прогресивних технологій годівлі тварин, досліджувати поживність, фізіологічні властивості, безпечність, способи ефективного виробництва, зберігання, підготовку до згодовування та використання кормових засобів; визначати особливості травлення, обміну та засвоєння поживних речовин раціону з урахуванням специфіки будови шлунково-кишкового тракту тварин; досліджувати зміни, що відбуваються у процесі заготівлі, зберігання і підготовки кормів до згодовування, а також їх вплив на якість продукції; досліджувати вплив використання функціональних кормів у живленні тварин на хімічний склад продукції та рівень продуктивності в цілому.

Мета навчальної дисципліни – теоретична і практична підготовка здобувачів вищої освіти доктор філософії щодо засвоєння та застосування існуючих тенденцій розвитку тваринництва. Формування у здобувачів рівня вищої освіти «доктор філософії» навичок з використання знань по організації повноцінної годівлі сільськогосподарських тварин усіх статевих-вікових груп, необхідних для професійної діяльності, а також сформувати навички самостійної науково-дослідної та педагогічної діяльності.

Завданням навчальної дисципліни є сформувати у здобувачів III-го рівня вищої освіти - доктор філософії зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» систему теоретичних та практичних навичок, які необхідні при вирішенні питань з удосконалення теорії та практики годівлі тварин та технології кормів.

Вивчення дисципліни ґрунтується на здобутих знаннях з морфології та фізіології тварин, кормовиробництві, годівлі тварин, органічній хімії, біохімії, біотехнології в тваринництві, моделюванні технологічних процесів у тваринництві, біології продуктивності тварин.

Програмні результати навчання:

здатність до ретроспективного аналізу наукового доробку з годівлі та живлення тварин і технологія кормів, стану галузі;

здатність до комплексного підходу щодо одержання і володінні інформацією про сучасний стан і тенденцій розвитку світової і вітчизняної аграрної науки;

здатність проводити фаховий аналіз різних інформаційних джерел, наукових методів і методик, освітніх, наукових та професійних матеріалів з годівлі та живлення тварин і технології кормів;

здатність виявляти, проводити постановку та вирішувати наукові завдання і проблеми у галузі тваринництва, технології виробництва та переробки продукції, а також охорони довкілля;

здатність створювати нові знання в області годівлі та живлення тварин через проведення оригінальних досліджень, якість яких може бути визнана на національному та міжнародному рівнях;

здатність висвітлювати результати наукових досліджень у вітчизняних та зарубіжних наукових виданнях, брати участь у наукових дискусіях, критичному діалозі на вітчизняному і міжнародному рівнях.

Програма навчальної дисципліни

1. Організація кормовиробництва на тваринницьких фермах і комплексах. Методи оцінки поживної цінності кормів за хімічним складом, перетравним поживним речовинам, енергією.

Роль годівлі в нарощуванні обсягів виробництва тваринницької продукції. Перспективні напрямки розвитку годівлі сільськогосподарських тварин. Види тваринницьких ферм та комплексів. Вимоги до кормової бази ферм та комплексів. Виробництво кормів в господарствах різного типу.

Історія оцінки поживності кормів і раціонів: сінні еквіваленти, оцінка за хімічним складом, за СППР, крохмальні еквіваленти Кельнера, датська і скандинавська кормові одиниці, терми Армсбі, вівсяна кормова одиниця, оцінка за обмінною енергією, чиста енергія. Визначення особливостей травлення, обміну та засвоєння поживних речовин раціону з урахуванням специфіки будови шлунково-кишкового тракту тварин. Комплексна оцінка поживності кормів та раціонів.

2. Поняття про кормові норми і задачі нормованої годівлі тварин.

Методи визначення потреби тварин в енергії та поживних речовинах. Основні етапи розвитку вчення про нормовану годівлю. Раціони та їх балансування. Поняття про типи годівлі. Контроль за рівнем та повноцінністю годівлі. Системи нормування годівлі тварин. Біологічна повноцінність протеїну, методи її оцінки. Фактори, що впливають на протеїнову поживність кормів. Мінеральні речовини в живленні сільськогосподарських тварин. Основні джерела вітамінів.

3. Годівля та живлення великої рогатої худоби.

Годівля бугаїв-плідників і сухостійних корів. Потреба бугаїв у поживних речовинах при різних режимах їх використання. Вплив рівня і повноцінності годівлі в період сухостою на якість приплоду, продуктивність та здоров'я корів. Годівля лактуючих корів. Роздій корів. Технології годівлі корів. Технологія вирощування телиць до 6-місячного віку. Норма годівлі, раціони та їх структура.

4. Годівля та живлення свиней.

Годівля кнурів-плідників, холостих і поросних маток. Корми для свиней. Годівля підсисних свиноматок і поросят до відлучення. Особливості живлення поросят до відлучення. Схеми підгодівлі поросят. Відгодівля свиней. Норми і раціони.

5. Годівля та живлення овець.

Організація раціональної годівлі овець з урахуванням їх біолого-фізіологічних особливостей. Кормова база для овець. Вплив умов годівлі на ріст і якість вовни. Годівля баранів-плідників, вівцематок і молодняка овець. Норми і раціони

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 90

Кількість кредитів – 3

Форма семестрового контролю – залік

Основна література

1. Новітні норми, раціони і технології повноцінної годівлі високопродуктивної великої рогатої худоби: [керівництво-посібник]; за ред. Г. О. Богданова, В.М. Кандиби. – Х., 2009. – 1067 с.
2. Ібатуллін І.І. Годівля сільськогосподарських тварин: підручник / І.І. Ібатуллін, Д.О. Мельничук, Г.О. Богданов [та ін.]. – В.: Нова книга, 2007. – 616 с.
3. Калашников А.П. Нормы и рационы кормления сельскохозяйственных животных: справочное пособие / А.П. Калашников, Р.И. Клейменов, В.Н. Баканов [и др.]. – М.: Агропромиздат, 2003. – 552 с.
4. Основы питания и кормления сельскохозяйственных животных: учебно-практическое пособие/В.Г. Рядчиков – Краснодар: КубГАУ, 2012. - 328 с.
5. Богданов Г.О. Теорія і практика нормованої годівлі великої рогатої худоби / Г.О. Богданов, В.М. Кандиба, І.І. Ібатуллін [та ін.]; за ред. В.М. Кандиби, І.І. Ібатулліна, В.І. Костенка. – Ж., 2012. – 860 с.
6. Ібатуллін І.І. Практикум із годівлі сільськогосподарських тварин / І.І. Ібатуллін, В.Д. Столюк, В.К. Кононенко [та ін.]. – К.: Аграрна освіта, 2009. – 328 с.
7. Цвігун А.Т. Годівля сільськогосподарських тварин: довідник у таблицях / А.Т. Цвігун, М.Г. Повозніков, С.М. Блюсюк [та ін.]. – Кам'янець-Поділ.: Астрей, 2007. – 100 с.

Додаткова література

1. Гноєвий І.В. Годівля і відтворення поголів'я сільськогосподарських тварин в Україні: монографія / І.В. Гноєвий. – Харків: Магла LTD, 2006. – 400 с.
2. Годівля високопродуктивних корів: посібник / [Гноєвий В.І., Головка В.О., Трішин О.К., Гноєвий І.В.]. – Харків: Прапор, 2009. – 368 с.
3. Дурст Л. Кормление сельскохозяйственных животных / Л. Дурст, М. Виттман; пер. с немецкого. – Вінниця: Новая книга, 2003. – 384 с.
4. Калетнік Г.М. Основи перспективних технологій виробництва продукції тваринництва / Г.М. Калетнік, М.Ф. Кулик, В.Ф. Петриченко [та ін.]; за ред. Г.М. Калетніка, М.Ф. Кулика, В.Ф. Петриченка, В.Д. Хорішка. – Вінниця: Енозіс, 2007. – 584 с.
5. Кулик М.Ф. Нетрадиційна оцінка кормів і складання раціонів за продукцією молока / М.Ф. Кулик, В.Ф. Петриченко, О.І. Скоромна [та ін.]. – Вінниця: Воєвода Тетяна Петрівна, 2006.
6. Організація нормованої годівлі худоби у м'ясному скотарстві: практ. пос. / [Цвігун А.Т., Повозніков М.Г., Блюсюк С.М., Білозерський О.Л.]. – Кам'янець-Подільський: видавець ПП Зволейко Д.Г., 2009. – 200 с.

7. Повозніков М.Г. Системи нормованої годівлі молодняка великої рогатої худоби м'ясних порід / М.Г. Повозніков. – Кам'янець-Поділ.: Аксіома, 2007. – 72 с.
8. Проваторов Г.В. Норми годівлі, раціони і поживність кормів для різних видів сільськогосподарських тварин: довідник / Г.В. Проваторов, В.І. Лади́ка, Л.В. Боднарчук; за заг. ред. В.О. Проваторова. – 2-ге вид., стер. – Суми: Університетська книга, 2009. – 489 с.
9. Цвігун А.Т. Виробництво молока на малій фермі: практичн. посібник / А.Т. Цвігун, М.Г. Повозніков, С.М. Блюсюк [та ін.]; за ред. А.Т. Цвігуна, В.Б. Кирилюка. – 2-ге вид., випр. і доп. - Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори – 2006», 2008. – 216 с.
10. Теорія і практика нормованої годівлі великої рогатої худоби. / За ред. В.М. Кандиби, І.І. Ібатулліна, В.І. Костенка. – Житомир: ПП «Рута», 2012. – 860 с.
11. Review: Pork production with maximal nitrogen efficiency / S. Millet et al. *Animal*. 2018. Vol. 12. Is. 5. P. 1060–1067. doi: 10.1017/S1751731117002610
12. National Research Council (2012). Nutrient Requirements of Swine : Eleventh Revised Edition. Washington, DC : The National Academies Press. doi: 10.17226/13298
13. Tybirk, P., Sloth, N. M., Kjeldsen, N., & Blaabjerg, K. (2021). Danish nutrient standards. 32nd ed. Seges danish pig research centre. Danish Agriculture & Food Council. Retrined
14. van Milgen J., Dourmad J.-Y. Concept and application of ideal protein for pigs. *J. Anim. Sci. Biotechnol*. 2015. Vol. 6. Article 15. doi: 10.1186/s40104-015-0016-1
15. Wu, G. Dietary requirements of synthesizable amino acids by animals: a paradigm shift in protein nutrition. *J Animal Sci Biotechnol* **5**, 34 (2014). <https://doi.org/10.1186/2049-1891-5-34>

12. Інформаційні ресурси

1. Інформаційно-аналітичний портал АПК України: вебсайт. URL: <https://agro.me.gov.ua/>.
2. Верховна Рада України. Законодавство України: вебсайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
3. Державна служба статистики: вебсайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Domestic Animal Diversity Information System (DAD-IS): вебсайт. URL: <http://www.fao.org/dad-is/data/en/>.
5. The Global Standart for Livestock Data: вебсайт. URL: <https://www.icar.org/>.

Система оцінювання знань:

Поточний контроль – оцінювання виконання завдань на практичних заняттях, виконання самостійної роботи.

Підсумковий контроль – залік.